

EDUCATION AT A GLANCE 2014

OECD haridusindikaatorite iga-aastane kogumik „EAG: OECD Indicators“ on usaldusväärne allikas, mis annab täpset ja asjakohast teavet hariduse kohta maailmas. Ülevaade sisaldab andmeid haridussüsteemide struktuuri, finantseerimise ja tulemuslikkuse kohta OECD 34 liikmesriigis, mitmes G20 riigis ja partnerriikides.

Eesti

Kesk- ja kõrgharidusega inimeste osakaal on OECD riikide kõrgeimate seas.

Eesti inimeste haridustase on üks OECD kõrgemaid. 25–64aastastest on 90% omandanud vähemalt keskhariduse, kusjuures OECD keskmine on 75% ja EL21* keskmine 77%. 25–64aastaste kõrghariduse omandanud inimeste osakaal on Eestis 37%, samas kui OECD keskmine on aga 32%.

Meie see näitaja on üks OECD riikide kõrgemaid. Kõrgharidusega naiste ja meeste osakaal on aga märkimisväärselt erinev: 25–64aastastest naistest on kõrghariduse omandanud 45% (OECD keskmine 34%), kuid meestest vaid 28%, mis on veidi vähem kui OECD keskmine 30%. Lisaks on kõrghariduse omandanute osakaal põlvkonniti stabiilne: 55–64aastastest on selle omandanud 35% ja 25–34 aastastest 40%.

Kõrghariduse omandanute puhul on oluline rõhutada, et 25–64aastastest eestimaalastest on 42% omandanud kõrgema haridustaseme kui nende vanemad. See näitaja on naiste puhul veelgi kõrgem (50%).

Töötuse määr on langenud, kuid on endiselt suhteliselt kõrge.

Kuigi töötuse määr on Eestis kõigi erineva haridustasemega inimeste puhul 2010. aastast alates langenud, on see endiselt suhteliselt kõrge. Tööturutingimused on haridustasemeti erinevad. Ajavahemikul 2010–2012 langes töötuse määr ilma keskhariduseta 25–64aastaste seas 5,6 protsendipunkti, jõudes 22%ni, EL21* keskmine aga tõusis 17%ni. Samas kõrgharidusega 25–64aastaste inimeste töötuse määr alanes samal ajavahemikul kolme protsendipunkti võrra -- 9,1%lt 6,1%ni. EL21* keskmine tõusis 5,7%ni.

Nagu teisteski OECD riikides, on kõrghariduse omandanud täiskasvanutel paremad oskused kui nende madalama haridusega eakaaslastel.

Eesti täiskasvanute oskuste tase on võrreldav paljude teiste OECD riikide täiskasvanute oskuste tasemega: täiskasvanute oskuste uuringus (PIAAC) said meie 25–64aastased OECD keskmisest parema

punktitulemuse nii kirjaoskuse (274 versus 272) kui ka arvutamisoskuse valdkonnas (272 versus 269).¹

Peale selle, et kõrgem haridustase suurendab tõenäosust saada tööd, tõstab see ka oskuste taset, mis on tööturul olulise tähtsusega. Nagu kõikides teiste uuringus osalenud riikides, olid ka Eesti kõrgharidusega noortel täiskasvanutel (25–34aastased) paremad oskused kui nende madalama haridustasemega eakaaslastel. Nende punktisummad olid teiste OECD riikide eakaaslaste punktisummadega sarnased nii kirjaoskuse (304, OECD keskmine 305) kui ka arvutamisoskuse (301, OECD keskmine 302) valdkonnas. Siiski on Eestis tulemuste erinevus kõrghariduse omandanud täiskasvanute ja nende madalama haridustasemega eakaaslaste vahel OECD riikide hulgas väiksem nii kirjaoskuse (45 punkti, OECD keskmine 62) kui ka arvutamisoskuse (54, OECD keskmine 70) valdkonnas. Noored kõrgharidusega täiskasvanud võivad loota 16% kõrgemale tasule oma keskharidusega eakaaslastega võrreldes. See tase on aga madalam uuringus osalenud OECD riikide keskmisest kõrgharidusega lisanduvast töötasust, mis on 40%.

Õpetajate palgad on märkimisväärselt tõusnud, kuid pole ikka konkurentsivõimelised.

Ajavahemikul 2000–2012 tõusid õpetajate palgad Eestis kiiremini kui teistes OECD riikides keskmiselt. Sellel perioodil tõusis õpetajate palk Eestis 56% ja OECD keskmine õpetajate palga kasv jäi alla 20%. Siiski on meie üldhariduse õpetajate töötasu alammäär endiselt OECD keskmisest madalam.

15aastase kogemuse ja minimaalse vajaliku koolitusega keskkooliõpetajate töötasu alammäär on 12 525 USA dollarit (PPPdes), mis on palju madalam OECD keskmisest (42 861 USA dollarit). Seevastu on õpetajate töötasud võrreldavad teiste OECD riikide kõrgharidusega, täiskoormusega töötavate ja täisaasta töötanud 25–64aastaste isikute töötasuga.

Hariduskulutused on vähenenud, kuid ressursse kasutatakse tõhusamalt

Riiklikud hariduskulutused on osana riiklikest kogukulutustest ajavahemikul 2005–2011 vähenenud 14,5%lt (OECD keskmine 13,1%) 13,7%ni (OECD keskmine 12,9%). Vähenemise põhjus on tõhusam ressursikasutus, samas aga kasvasid aastatel 2005–2011 kulutused õppija kohta põhi-, keskhariduse ja keskharidusjärgse kolmanda taseme eelse hariduse valdkonnas 28% ja kõrghariduses 61%.

Muid andmeid

- Põhikoolis ehk 1.–3. kooliastmes on Eestis kõikide OECD riikide seas väiksem õpilaste arv klassis: 2012. aastal oli klassis keskmiselt 16 õpilast (OECD keskmine 24).
- Õpilase ja õpetaja suhtarv alushariduses on üks madalamaid OECD riikide hulgas. Keskmine näitaja oli 2012. aastal 7 õpilast õpetaja kohta (OECD keskmine suhtarv 14 : 1).
- Erakulutuste osakaal on OECD riikide väiksemaid kõikidel haridustasemetel: 6%, sealjuures oli OECD keskmine 2011. aastal 16%.

Questions can be directed to: Corinne Heckmann Directorate for Education and Skills Email: Corinne.Heckmann@oecd.org	Country Note author: Francesc Masdeu Directorate for Education and Skills Email: Francesc.Masdeu@oecd.org
---	---

¹ Täiskasvanute oskuste uuring on koostatud OECD täiskasvanute pädevuste rahvusvahelise hindamise programmi PIAAC põhjal (OECD Programme for the International Assessment of Adult Competences).